

William Salicaths prædiken over Luk. 15, 11-32

Taler

William Salicath
Præst

Dato

19. februar 2025

Sted

Eliaskirken

Omstændigheder

Denne prædiken blev holdt ved en gudstjeneste inden et foredrag i Eliaskirken ved Sune og Andreas Gylling Æbelø, hvor de ud fra deres bog *De fortabte sønner* talte om skyld og skam, forsoning og frelse. Eliaskirken inviterer onsdage til foredrag med udgangspunkt i mening, tro og etik. Disse foredrag indledes altid med en kort gudstjeneste.

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 15, vers 11-32

- 1 Tilbage i folkeskolen lærte mange af os om kontrakt-modellen i danskundervisningen. En model der forklarer hvordan de fleste historier, fortællinger, fabler, sagn og eventyr er opbygget?

- 5 Den hedder kontraktmodellen, fordi hovedpersonen i starten af historien har en slags aftale eller kontrakt med sit hjem om, hvem hovedpersonen er, og hvordan hovedpersonen skal opføre sig, inden for de gældende love, regler og normer.

Men så bryder hovedpersonen kontrakten og rejser ud i verden på egen hånd.

- 10 Her gennemgår han/hun en række prøvelser men vender til sidst hjem igen. Derfor bliver kontraktmodellen også kaldet hjem-ude-hjem modellen.

En vigtig pointe er dog, at hovedpersonen ikke bare vender tilbage til det samme hjem, den samme forståelse af sig selv. For hovedpersonen har været gennem en rejse og vender derfor hjem forandret og forvandlet. Mao. vælger

- 15 hovedpersonen sit hjem til på en ny måde, på en bevidst måde i modsætning til dem, der er blevet hjemme og bare har gjort præcis ligesom mor, far og fulgt alle de gældende love, regler og normer.

- 20 Kontraktmodellen bliver ikke meget bedre eksemplificeret end ved lignelsen om den fortabte søn, som vi lige har hørt; en søn tager sin arv og rejser ud i verden og fyrer den af med masser af alkohol, sex og stoffer, for så at finde ud af, at der er mere til tilværelsen end fis og ballade, at han på et eller andet tidspunkt må vende hjem igen og forholde sig til det centrale spørgsmål, som vi alle må

forholde os til før eller siden – nemlig hvem er jeg?

For i den første del, hvor sønnen bor trygt hjemme hos mor og far, så forstår han sig selv udelukkende gennem deres blik. Gennem den kontekst eller det miljø han er vokset op i med dertil gældende love, regler og normer. Han kender ret beset heller ikke andet...

I den anden del når han er ude og feste og fyre den af, dér forstår han også sig selv i lys af andre og deres forventninger. For verden vil altid gerne fortælle os, hvem vi er. Og det kan være svært distraherende, særligt i dag, hvor vi konstant får at vide, at vi kan være, hvad vi vil. Det kan være svært at svare på spørgsmålet, hvem er jeg, med al den larm, glans, glimmer og distraktion derude.

Men skal vi ikke leve livet på overfladen, skal vi ikke bare køre i automatgear uden bevidst at tage stilling til os selv, skal vi bare gøre sådan, som alle de andre, jamen så ender vi enten som storebror i lignelsen om det fortabte søn. Han gør ligesom mor og far, køber et stykke land med sin arv og bliver landmand. Han er forsigtigt, kommer aldrig ud af sin komfortzone og bliver helt konkret det samme sted fortællingen igennem. Eller vi ender som den fortabte søn, når han i årevis bare fester og fyre den af og ikke laver så meget andet.

Derimod må vi som den fortabte søn i fortællingens sidste og tredje del vende hjem igen. For efter en større deroute (fodrer svin i en svinestald) opdager han, at han ikke kan flygte fra sig selv længere. Han må og skal forholde sig til sig selv, og hvem han er? Og det nytter ikke at bruge andres svar på spørgsmålet om, hvem han er. Det nytter ikke at bruge familiens svar, verdens svar eller andres svar med alle deres gældende love, regler og normer? Han må og skal selv finde ud af det?

Med fare for at lyde temmelig præste-agtigt, så taler Søren Kierkegaard om det her. At vi hver især må vælge os selv til. Det er tilværelsens vigtigste spørgsmål. At vi ikke skal flygte fra os selv, prøve at være en anden, end den vi er, men at det er først, når vi vælger os selv til, som den vi er – og her må vi vælge hele os selv til. Både de gode og skønne sider samt de kedelige og trivielle sider, for det er først dér, at der kommer en balance i tingene, og tilværelsen får en dybere mening og sammenhæng.

En af mine venner som har stor karriere og arbejder på et fint kontor, fortalte en

65 gang hvordan han nogle gange faldt ned i et sort hul og tænkte, at lige så privilegeret han var, lige så ensformigt og banalt var hans liv også. Hver dag stod han op, tog det samme jakkesæt på og gik på arbejde.

Han tog selvfølgelig en ren skjorte på og skiftede mellem sine mange jakkesæt.
70 Nogle gange tog han også slips på, men hver dag tog han det jakkesæt på for at gå på arbejde ligesom millioner af andre mennesker. Et arbejde som nogle gange føltes enormt gentagende, ensformigt og trivielt.

Når han var rigtig sortseende, følte han, at han bare løb og løb i hamsterhjulet,
75 at han havde enormt svært ved at bevæge sig ud af den ellers privilegerede tilværelse han havde. Men han var kommet til den konklusion, at det ikke nødvendigvis ville hjælpe f.eks. at droppe karrierejobbet, sælge alt og arbejde i en smoothiebar i Thailand eller blive yoga instruktør.

I stedet havde han læst lidt Kierkegaard og havde indset, at han måtte vælge sig selv til. I stedet for at ligge under for jakkesættet og alt det, som det symboliserede, måtte han tage jakkesættet på sig. Han måtte personliggøre det, ligesom eje det, så jakkesættet ikke ejede ham. Med tiden var jakkesættet ligefrem blevet en slags rustning, der hjalp ham gå ud og gøre- og udrette alt det, han nu
85 ville fremfor at blive overvældet af tilværelsens nogle gange banalitet.

For fremfor at blive underlagt af en nogle gange triviel hverdag og synes, at den ene dag kan være svær at skelne fra den anden, må vi ikke bare vælge os selv til, vi må vælge hele os selv til inklusive hverdagen. Vi må vælge os selv til bevidst.

90 En vigtig pointe hos Kierkegaard er dog, at vi ikke bare skal vælge os selv til en gang, så er alt bare fryd og gammen. Så enkelt fungerer tilværelsen desværre ikke. Vi må vælge os selv til kontinuerligt igen og igen gennem tilværelsens mange stadier og faser. Vælge os selv til som ung, som voksen, som gammel etc.

95 Vender vi tilbage til lignelsen om den fortabte søn, hvad vælger sønnen sig selv til som? Jamen han vender hjem og vælger sig selv til som sin fars søn. Og selvom det kan lyde meget sødt og også lidt corny, så ligger der en dybere mening gemt, for lignelsen bliver nu engang fortalt af Jesus, og Jesu lignelser fortæller os både
100 noget om, hvem vi er. Men de fortæller også noget om, hvem Gud er? Så den fortabte søn vælger sig selv til som Guds barn. Eller han erkender, at også han er Guds barn.

105 Og hvad siger det om Gud? Jo det fortæller os to ting. At i Gud, i relationen til
Gud, får vi altid en chance til. Vi kan al-tid vende tilbage til Gud, lige meget
hvor længe vi har været væk, lige meget hvor meget vi har fucket op... Når den
fortabte søn vender hjem, siger han ”Far, jeg har syndet mod himlen og mod
110 dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn”... Men faren/Gud siger
sniksnak, vi slagter fedekalven og fejrer, at du er kommet hjem. Lige så meget vi
kan skamme os over os selv, lige så dårligt vi kan have det med os selv, lige så
meget er vi i Gud al-tid velkommen igen. Det er det, vi i kirken kalder Guds
nåde.

115 Men vi får også noget andet at vide, og det er, at alle er velkommen i Gud.
Ganske enkelt alle. Betingelsesløst og uden forbehold, lige meget hvem vi er. Så
dem der har travlt med at sætte grænser, trække streger, dem der er mere
beskæftiget med menneskeskabte systemer og kasser, dem der har travlt med at
gøre lignelsen om den fortabte søn til en eller anden moralistisk fortælling - at vi
120 ikke må feste eller drikke for meget, for se hvad der skete med den fortabte søn,
de har ikke forstået hverken lignelsen, eller hvem Gud er. For alle er velkommen
i Gud. Ganske enkelt. Betingelsesløst og uden forbehold. Men nogle gange skal
vi igennem noget af en rejse, ligesom den fortabte søn, for vi selv forstår det.
Amen.

125

Kirkebøn

130 Kære Gud – skaber, forløser og sammenhængskraft – Du som er som en far og
som en mor for os; Du som både giver os tryghed og som udfordrer os; Du som
giver os et frirum fra magtstrukturer og hierarkier: Vi beder Dig for hver enkelt
af os som er her til stede, dem vi holder af, dem vi ikke kan holde ud, dem vi
tænker på og dem som ingen har tanker for.

135

Vi beder for alle dem, der er stressede, fortravlede og forjagede. Vi beder for
dem, der er urolige, dem der ikke kan sove om natten, og vi beder for dem, der
ikke kan finde hjem.

140 Vi beder for dem, der er blevet smidt ud hjemmefra, dem der bliver udstødt fra
samfund, fællesskaber og ikke mindst dem, der bliver udstødt af kirker. Og vi

beder for de mange mennesker særligt i USA, der frygter for deres liv og rettigheder særligt migranter, indvandrere og LGBTQ+ personer...

145

Vi beder for fundamentalisten, den ensporede og den enfoldige. Vi beder for den, der tager det hele for bogstaveligt. Den for hvem alt er sort/hvidt, og vi beder for den, der ikke kan læse mellem linjerne.

150 Og vi beder for dem hvis drømme ikke gik i opfyldelse, dem hvis håb bristede og hvor tingene ikke flaskede sig som de havde håbet...

155 Vi beder for dem, der er uden for kategori – de nonkonforme, de underlige, de sære, dem der skiller sig ud, og dem der ikke altid passer ind, og vi beder for dem, som ingen kan lide...

Vi beder for dem, der lider af sorg, savn og sygdom. Dem der befinder sig i dødens skygge. Og vi beder for dem, der ikke kan bryde sammen, fordi de holder sammen på det hele for andre...

160

Vi beder for vores kirker her på Vesterbro, Folkekirken og alle kirker, hellige samfund og fællesskaber af troende verden over – særligt dem der bliver forfulgte. Og vi beder for vores øvrighed og for alle, der har magt og ansvar i denne svære gerning. Må dem der bestemmer mest tænke på dem, der bestemmer mindst. Amen

165

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

170

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

175

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/william-salicaths-praediken-over-lukas-kapitel-15-vers-11-32>

180